

I EDYCJA
KONKURSU ARBITRAŻOWEGO LEWIATAN

organizowanego przez:

SĄD ARBITRAŻOWY
PRZY POLSKIEJ KONFEDERACJI PRACODAWCÓW
PRYWATNYCH LEWIATAN

oraz

YOUNG ARBITRATION PRACTITIONERS IN POLAND
AT THE LEWIATAN COURT OF ARBITRATION

WARSZAWA 2012

I. FAKTY

A. Nawiązanie współpracy

1. W związku z przyznaniem Polsce oraz Ukrainie organizacji Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej 2012 (UEFA EURO 2012) spółka Voel & Pietras sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie („**Inwestor**” lub „**Voel & Pietras**”) postanowiła wybudować stadion piłkarsko-lekkoatletyczny w Katowicach („**Stadion**”).
2. W tym celu w dniu 9 stycznia 2008 roku Inwestor zawarł umowę o prace projektowe z renomowanym biurem architektonicznym, MORE Klimczak Architekci sp. p. z siedzibą w Warszawie („**MORE Architekci**”), której przedmiotem było wykonanie dokumentacji projektowej Stadionu (“**Projekt**”). Spółka MORE Architekci dostarczyła Inwestorowi Projekt w dniu 19 września 2008 roku, zapewniając Voel & Pietras o jego kompletności, rzetelności oraz zgodności z obowiązującymi normami techniczno-budowlanymi.
3. W dniu 3 listopada 2008 roku Inwestor zawarł ze spółką OlympicBud sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu („**Wykonawca**” lub „**OlympicBud**”) umowę o roboty budowlane, której przedmiotem było oddanie wybudowanego Stadionu w terminie do 10 października 2011 roku („**Umowa**”). OlympicBud zobowiązał się w § 2 Umowy wybudować Stadion zgodnie z Projektem, który stanowił Załącznik nr 1 do Umowy, oraz z zachowaniem zasad wiedzy technicznej.

B. Umowa

4. Umowa została zawarta w wyniku negocjacji prowadzonych pomiędzy stronami przez około 5 tygodni. Ze spotkań negocjacyjnych nie zostały sporządzone żadne protokoły ani notatki. Istnieje wprawdzie korespondencja mailowa pomiędzy stronami z tego okresu, ale dotyczy ona wyłącznie wysokości wynagrodzenia Wykonawcy oraz harmonogramu robót.

5. Punkt wyjścia negocjacji stanowił projekt umowy, którym od wielu lat posługiwał się Inwestor w relacjach z innymi wykonawcami. Dotychczasową zasadą w stosunkach Inwestora z wykonawcami było m.in. poddawanie wszelkich ewentualnych sporów mogących wyniknąć z umów o roboty budowlane pod rozstrzygnięcie sądu powszechnego właściwego dla siedziby Inwestora.
6. W trakcie negocjowania warunków Umowy niektóre postanowienia projektu zostały zmodyfikowane, inne zaś zostały usunięte. Dodane zostały także nowe postanowienia. Strony nie potrafią wyjaśnić, jak mogło dojść do „przeoczenia”, które spowodowało, że w Umowie znalazło się zarówno postanowienie § 31 ust. 2, jak i postanowienie § 35 ust. 2 Umowy.
7. Umowa ma charakter umowy o roboty budowlane w rozumieniu przepisów ustawy z 23 kwietnia 1964 r. kodeks cywilny. Do Umowy nie znajduje zastosowania ustawa z 29 stycznia 2004 r. prawo zamówień publicznych. Umowa została ważnie zawarta.

(a) Projekt

8. Zgodnie z § 5 Umowy odpowiedzialność za przygotowanie Projektu, w tym jego prawidłowość oraz kompletność, ponosi Inwestor. Strony postanowiły jednak, że w niektórych przypadkach – niestety niejasno określonych – Wykonawca sam może uzupełnić lub poprawić Projekt.
9. Zgodnie z § 5 Umowy:
 - „1. *Inwestor ponosi odpowiedzialność za dostarczoną przez niego dokumentację projektową, w tym projekt budowlany, w zakresie jej prawidłowości, kompletności oraz zgodności z wymogami prawa oraz obowiązującymi normami techniczno-budowlanymi.*
 2. *Jednakże konieczność wprowadzenia przez Wykonawcę nieznacznych zmian lub uzupełnień do dokumentacji projektowej - w celu wykonania*

określonych w niej robót zgodnie z zasadami wiedzy technicznej - nie będzie uważana za naruszenie przez Inwestora jego obowiązku, o którym mowa w ust. 1 powyżej.”

(b) Harmonogram

10. Wykonawca zobowiązał się w § 11 Umowy, że odda Inwestorowi wybudowany Stadion w terminie do 10 października 2011 roku. Jednocześnie strony postanowiły, że w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania przez OlympicBud powyższego zobowiązania, Voel & Pietras będzie uprawniony do naliczania, zaś OlympicBud będzie zobowiązany do zapłaty na rzecz Voel & Pietras, kary umownej w wysokości 0,2% wynagrodzenia określonego w § 15 Umowy za każdy dzień zwłoki. Zgodnie przy tym z § 11 *in fine*:

„Strony są uprawnione do dochodzenia odszkodowania w wysokości przekraczającej wysokość kary umownej.”

11. W § 12 Umowy strony postanowiły, że roboty objęte Umową zostaną wykonane w 5 następujących po sobie etapach, tzw. Kamieniach Milowych („**KM**”), zaś w Załączniku nr 2 do Umowy strony przypisały do każdego KM konkretne kategorie robót objęte zakresem Umowy. Strony wskazały równocześnie, że wykonanie robót przypisanych do danego KM będzie stwierdzane przez Inwestora Protokołem Odbioru Częściowego („**POC**”). Ukończenie robót objętych V KM miało zostać stwierdzone Protokołem Odbioru Końcowego („**POK**”).

12. W § 13 Umowy Wykonawca zobowiązał się, że odda Inwestorowi roboty wykonane w ramach poszczególnych KM w następujących terminach:

- I KM – 1 kwietnia 2009 roku,
- II KM – 1 września 2009 roku,
- III KM – 1 lutego 2010 roku,

- IV KM – 1 grudnia 2010 roku oraz
 - V KM – 10 października 2011 roku.
13. Jednocześnie strony postanowiły, że w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania przez Wykonawcę któregokolwiek z powyższych zobowiązań – z wyłączeniem zobowiązania dotyczącego V KM – Voel & Pietras będzie uprawniony do naliczania, zaś OlympicBud będzie zobowiązany do zapłaty na rzecz Voel & Pietras, kary umownej w wysokości 0,1% wynagrodzenia określonego w § 15 Umowy za każdy dzień zwłoki. Zgodnie przy tym z § 13 *in fine*:

„Strony są uprawnione do dochodzenia odszkodowania w wysokości przekraczającej wysokość kary umownej.”

(c) Wynagrodzenie

14. Wynagrodzenie Wykonawcy zostało określone w § 15 Umowy, jako wynagrodzenie ryczałtowe, w wysokości 750 000 000,00 zł (słownie: *siedemset pięćdziesiąt milionów złotych*).
15. Wynagrodzenie to miało zostać zapłacone Wykonawcy w 5 częściach, sukcesywnie wraz z postępem robót mierzonym za pomocą KM. Zgodnie z § 16 Umowy OlympicBud przysługiwało wynagrodzenie za oddanie robót wykonanych w ramach poszczególnych KM według następującego schematu:
- I KM – 50 000 000,00 zł (słownie: *pięćdziesiąt milionów złotych*),
 - II KM – 80 000 000,00 zł (słownie: *osiemdziesiąt milionów złotych*),
 - III KM – 100 000 000,00 zł (słownie: *sto milionów złotych*),
 - IV KM – 220 000 000,00 zł (słownie: *dwieście dwadzieścia milionów złotych*),
 - V KM – 300 000 000,00 zł (słownie: *trzysta milionów złotych*).

16. Zgodnie z § 17 Umowy wynagrodzenie za wykonanie robót objętych poszczególnymi KM miało zostać wypłacone Wykonawcy w terminie 15 dni od dnia podpisania przez strony POC albo POK oraz wystawienia przez Wykonawcę faktury VAT.
17. W Umowie nie przewidziano dodatkowego wynagrodzenia za wykonanie robót dodatkowych lub zamiennych.

C. Realizacja Umowy

18. Po zawarciu Umowy Inwestor przekazał Wykonawcy teren budowy, zaś OlympicBud przystąpił do realizacji robót. Początkowo współpraca stron przebiegała bez większych zakłóceń. Wykonawca zrealizował wszystkie roboty objęte I KM oraz II KM w terminach wynikających z harmonogramu zawartego w § 13 Umowy. Wszystkie prace objęte I KM oraz II KM zostały odebrane przez Inwestora, co znalazło potwierdzenie w POC nr 1 oraz POC nr 2, zaś wynagrodzenie za wykonanie przedmiotowych robót zostało zapłacone OlympicBud zgodnie z § 16 oraz § 17 Umowy.
19. Problemy pojawiły się na etapie realizacji III KM. W trakcie wykonywania prac objętych III KM OlympicBud stwierdził, że Projekt dostarczony przez Voel & Pietras zawiera poważne wady (luki oraz niewłaściwe rozwiązania), które:
 - po pierwsze, uniemożliwiają wykonanie robót objętych III KM bez narażenia życia lub zdrowia osób przebywających na placu budowy,
 - po drugie, uniemożliwiają osiągnięcie końcowych parametrów technicznych przewidzianych w Umowie dla robót objętych III KM, które to parametry:
 - pozwalałyby, przy zachowaniu zasad wiedzy technicznej, na rozpoczęcie robót objętych IV i V KM oraz
 - gwarantowałyby bezpieczeństwo przyszłych użytkowników Stadionu.

20. OlympicBud stwierdził, że w celu osiągnięcia końcowych parametrów technicznych przewidzianych w Umowie dla robót objętych III KM - z zachowaniem bezpieczeństwa osób przebywających na placu budowy - konieczne byłoby wprowadzenie zasadniczych zmian w Projekcie. Zmiany te implikowałyby konieczność wykonania robót dodatkowych oraz zamiennych o znaczącym zakresie, których zrealizowanie zmuszałoby Wykonawcę do poniesienia bardzo wysokich kosztów, nieznajdujących pokrycia w wynagrodzeniu określonym w § 15 Umowy.

21. O powyższym Wykonawca poinformował Voel & Pietras niezwłocznie po wykryciu wad Projektu, pismem z 25 września 2009 roku. W piśmie tym OlympicBud szczegółowo opisał wady Projektu oraz niebezpieczeństwa z nimi związane, jak również zwrócił się do Inwestora z prośbą o przedstawienie w możliwie najkrótszym terminie poprawionego Projektu. Jednocześnie OlympicBud poinformował Inwestora, że do czasu dostarczenia przez Voel & Pietras prawidłowego Projektu, wykonanego z zachowaniem zasad wiedzy technicznej oraz obowiązujących norm techniczno-budowlanych, Wykonawca wstrzymuje prowadzenie jakichkolwiek robót na placu budowy. Wykonawca zastrzegł przy tym, że w przypadku gdyby zmieniony Projekt wymagał od OlympicBud zrealizowania robót dodatkowych lub zamiennych, których wykonanie zmuszałoby Wykonawcę do poniesienia kosztów nieznajdujących pokrycia w wynagrodzeniu określonym w § 15 Umowy, Wykonawca nie wznowi prac dopóki strony nie podpiszą aneksu do Umowy zmieniającego odpowiednio wysokość należnego OlympicBud wynagrodzenia.

22. Voel & Pietras udzielił odpowiedzi na pismo OlympicBud w dniu 8 października 2009 roku. W odpowiedzi Inwestor zaprzeczył twierdzeniom Wykonawcy o wadliwości Projektu oraz wskazał, że Projekt został przygotowany przez zewnętrzne, renomowane biuro projektowe, które zapewniło Inwestora o rzetelności, kompletności oraz zgodności Projektu z obowiązującymi normami techniczno-budowlanymi. Inwestor poinformował Wykonawcę, że wszelkie wątpliwości co do Projektu Wykonawca powinien wyjaśniać z MORE Architekci, zaś ewentualne zmiany do Projektu może Wykonawca wprowadzić

samodzielnie na podstawie § 5 ust. 2 Umowy. Jednocześnie Voel & Pietras wezwał OlympicBud do natychmiastowego wznowienia prac oraz wskazał Wykonawcy, że wynagrodzenie określone w § 15 Umowy ma charakter ryczałtowy, a co za tym idzie nie ulegnie zmianie.

23. Pismem z 13 października 2009 roku OlympicBud poinformował Inwestora oraz MORE Architekci, że roboty nie mogą zostać wznowione, gdyż Wykonawca nie dysponuje prawidłowym Projektem, na podstawie którego mógłby bezpiecznie – bez narażenia życia lub zdrowia osób przebywających na placu budowy – i z zachowaniem zasad wiedzy technicznej zrealizować założenia Umowy. Wykonawca raz jeszcze szczegółowo opisał wady Projektu i zwrócił się z prośbą do Inwestora oraz MORE Architekci o dostarczenie w możliwie najkrótszym terminie poprawionego Projektu.
24. Pismem z 23 października 2009 roku MORE Architekci poinformowało OlympicBud, że ustosunkuje się do zarzutów Wykonawcy dopiero po przeprowadzeniu wizji lokalnej na placu budowy. Wizja ta odbyła się 29 października 2009 roku i uczestniczył w niej, oprócz przedstawicieli Wykonawcy oraz MORE Architekci, także przedstawiciel Inwestora.
25. Po odbyciu wizji lokalnej Wykonawca kilkakrotnie wzywał Inwestora oraz MORE Architekci do przedstawienia poprawionego Projektu, wskazując że zaistniała sytuacja powoduje opóźnienie w realizacji nie tylko III KM, ale także wszystkich pozostałych robót objętych Umową, gdyż ich rozpoczęcie – zgodnie z Umową - jest uzależnione od ukończenia prac w ramach III KM. Inwestor pozostawiał jednak wezwania Wykonawcy bez odpowiedzi albo wskazywał, że Wykonawca powinien się w tej sprawie kontaktować z MORE Architekci.
26. W dniu 24 listopada 2009 roku MORE Architekci przedstawiło rozbudowaną, szczegółową analizę, odpowiadającą na zarzuty Wykonawcy i wskazującą na rzetelność oraz kompletność Projektu. W ocenie MORE Architekci Projekt jest prawidłowy i zgodny

z obowiązującymi normami techniczno-budowlanymi, zaś ewentualne zmiany lub uzupełnienia, których Projekt może wymagać, są nieznaczące.

27. W dniu 2 grudnia 2009 roku – w odpowiedzi na powyższą analizę - OlympicBud skierował do Inwestora pismo z prośbą o zlecenie zweryfikowania rzetelności Projektu zewnętrznemu podmiotowi, niezainteresowanemu w wykazaniu, że dokumentacja ta jest prawidłowa. Wykonawca raz jeszcze wskazał, że wady Projektu mają charakter zasadniczy, nie tylko bowiem nie pozwalają na zrealizowanie założeń technicznych Umowy, ale także uniemożliwiają wykonanie robót bez narażenia życia lub zdrowia osób przebywających na placu budowy. Jednocześnie Wykonawca przedstawił szczegółową polemikę z tezami i założeniami poczynionymi w analizie MORE Architektki.
28. Pismem z 18 grudnia 2009 roku Inwestor odmówił dalszej weryfikacji prawidłowości Projektu, wskazując, że analiza sporządzona przez MORE Architektki jest dla Inwestora w pełni wystarczająca i wiarygodna, jako sporządzona przez renomowane biuro architektoniczne. Inwestor przypomniał Wykonawcy, że ewentualne luki/nieścisłości w Projekcie może uzupełnić samodzielnie na podstawie § 5 ust. 2 Umowy. Jednocześnie Voel & Pietras wezwał OlympicBud do natychmiastowego wznowienia prac na placu budowy, wskazując, że jakiegokolwiek przesunięcie terminu ukończenia III KM spowoduje naliczanie przez Inwestora kary umownej.
29. W dniu 20 grudnia 2009 roku rozpoczęły się w Katowicach intensywne opady śniegu, a następnie temperatura spadła do ponad -20°C . Takie warunki atmosferyczne utrzymywały się do połowy lutego 2010 roku i uniemożliwiały Wykonawcy prowadzenie jakichkolwiek robót na placu budowy. Zima 2009/2010 okazała się być jedną z najmroźniejszych zim XXI wieku.
30. OlympicBud wielokrotnie zwracał się z prośbą do Inwestora o przesunięcie terminu na zrealizowanie robót objętych III KM, wskazując, że opóźnienie w wykonaniu przedmiotowych prac jest spowodowane okolicznościami, za które Wykonawca nie ponosi odpowiedzialności. Jednocześnie Wykonawca ponawiał prośby do Inwestora

o zlecenie zweryfikowania prawidłowości Projektu zewnętrznemu ekspertowi, dwukrotnie przedstawiając Inwestorowi listy podmiotów, które mogłyby taką weryfikację przeprowadzić. W dniu 8 stycznia 2010 roku Wykonawca przedstawił Inwestorowi ofertę Stowarzyszenia Projektantów SilesiArch, które gotowe było przygotować taką ekspertyzę w terminie do 25 stycznia 2010 roku.

31. Wezwania OlympicBud nie odnosiły skutku. Voel & Pietras konsekwentnie odmawiał dalszej weryfikacji prawidłowości Projektu oraz wzywał OlympicBud do wykonywania robót zgodnie z Projektem. Jednocześnie Inwestor wskazywał, że - podobnie jak termin Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej, z myślą o których Inwestor postanowił wybudować Stadion – tak i terminy wynikające z Umowy nie podlegają przesunięciu. Inwestor podkreślił, że Wykonawca od września 2009 roku do grudnia 2009 roku bezpodstawnie wstrzymywał prace na placu budowy i właśnie ten przestój – nie zaś okoliczności niezależne od OlympicBud – spowodowały tak znaczące przekroczenie terminów przez Wykonawcę. Voel & Pietras podniósł przy tym, że Wykonawca już w dniu podpisywania Umowy wiedział, że prace objęte III KM będzie wykonywał w okresie zimowym i powinien być na tę okoliczność przygotowany.

D. Kara umowna

32. Wykonawca nie osiągnął III KM w terminie uzgodnionym w § 13 Umowy. W rezultacie, począwszy od 2 lutego 2010 roku Inwestor zaczął naliczać karę umowną w wysokości 0,1% wynagrodzenia określonego w § 15 Umowy, tj. w kwocie 750 000,00 zł (słownie: *siedemset pięćdziesiąt tysięcy złotych*), za każdy dzień przekroczenia terminu na oddanie robót objętych III KM.
33. Wobec postawy Voel & Pietras, OlympicBud oświadczył w piśmie z 4 lutego 2010 roku, że nie będzie kontynuował robót, dopóki Inwestor nie poprawi rażących błędów w Projekcie oraz nie zaprzestanie bezpodstawnego naliczania kary umownej.

34. Inwestor pozostawił pismo Wykonawcy bez odpowiedzi i kontynuował naliczanie kary umownej, wysyłając do OlympicBud co 2 dni informację o aktualnej wysokości zadłużenia Wykonawcy.
35. Pismem z 22 lutego 2010 roku OlympicBud wezwał Inwestora do podjęcia - w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania - współpracy w rozwiązaniu zaistniałego problemu, poprzez dostarczenie przez Inwestora prawidłowego – zgodnego z zasadami wiedzy technicznej oraz obowiązującymi normami techniczno-budowlanymi - Projektu oraz zaprzestanie bezpodstawnego naliczania kary umownej, pod rygorem odstąpienia przez Wykonawcę od Umowy.
36. W odpowiedzi na powyższe wezwanie Inwestor, pismem z 24 lutego 2010 roku, poinformował OlympicBud, że wstrzymanie prac, a także żądania Wykonawcy są całkowicie bezpodstawne. Inwestor wskazał, że nie spełni żądania poprawienia Projektu, gdyż - zgodnie z oświadczeniem MORE Architekci - Projekt jest prawidłowy. Voel & Pietras wezwał Wykonawcę do natychmiastowego wznowienia prac, wskazując, że z każdym dniem narasta kara umowna za niewykonanie w terminie III KM i równocześnie płynie termin na wykonanie robót objętych IV KM. Inwestor przypomniał Wykonawcy, że zgodnie z § 13 Umowy w przypadku niewykonania w terminie IV KM Inwestor rozpocznie naliczanie kolejnej kary umownej.

E. Odstąpienie

37. Wobec treści odpowiedzi Inwestora oraz wobec faktu, że wysokość naliczonej kary umownej stanowiła już ponad 23 000 000,00 zł (słownie: *dwadzieścia trzy miliony złotych*), pismem z 4 marca 2010 roku OlympicBud złożył oświadczenie o odstąpieniu od Umowy w części, w której Umowa nie została jeszcze wykonana, tj. w części obejmującej roboty z zakresu III KM – V KM.
38. Wykonawca wskazał w oświadczeniu, że przyczyną odstąpienia jest brak współdziałania po stronie Inwestora, niedostarczenie przez Inwestora prawidłowego, kompletnego,

rzetelnego oraz zgodnego z obowiązującymi normami techniczno-budowlanymi Projektu, jak również bezpodstawne, bezprawne naliczanie kary umownej, mające na celu wymuszenie na OlympicBud wykonania robót stanowiących zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi.

39. Wykonawca nie wskazał w powyższym oświadczeniu podstawy prawnej swojego odstąpienia. Umowa nie reguluje kwestii tzw. odstąpienia w części. Zgodnie jednak z § 19 Umowy:

„Każdej ze stron przysługuje prawo odstąpienia od Umowy w przypadku naruszenia jej istotnych postanowień przez drugą stronę, po uprzednim wystosowaniu do drugiej strony wezwania do zaprzestania rzeczonych naruszeń, z wyznaczeniem terminu po upływie którego odstąpienie będzie możliwe. Powyższe uprawnienie do odstąpienia nie może zostać wykonane po upływie 2 lat od dnia zawarcia Umowy.”

40. W piśmie z 4 marca 2010 roku Wykonawca zażądał nadto od Inwestora – na podstawie § 21 Umowy - zapłaty kary umownej w wysokości 75 000 000,00 zł (słownie: siedemdziesiąt pięć milionów złotych). Zgodnie bowiem z § 21 Umowy:

„Strona, która odstępuje od Umowy, jest uprawniona do żądania od strony, której zachowanie spowodowało odstąpienie od Umowy, zapłaty kary umownej w wysokości 10% wynagrodzenia określonego w § 15 Umowy.”

41. W dniu 5 marca 2010 roku Wykonawca opuścił plac budowy.

42. Pismem z 8 marca 2010 roku Voel & Pietras zakwestionował skuteczność oświadczenia Wykonawcy o odstąpieniu od Umowy. Inwestor podniósł, że brak było podstaw prawnych odstąpienia, w szczególności Inwestor nie naruszył żadnego z postanowień Umowy. Voel & Pietras wskazał nadto, że oświadczenie Wykonawcy jest bezskuteczne

także i z tej przyczyny, że dotyczy tylko części Umowy, co jest – w ocenie Inwestora – niedopuszczalne. Voel & Pietras wskazał, że jeżeli Wykonawca miałby podstawy do odstąpienia od Umowy, musiałby to uczynić w stosunku do całej Umowy, zwracając przy tym jednocześnie wynagrodzenie, które dotychczas otrzymał od Inwestora, w kwocie 130 000 000,00 zł (słownie: *sto trzydzieści milionów złotych*).

43. Wskazując na powyższe, pismem z 8 marca 2010 roku, Inwestor wezwał Wykonawcę do natychmiastowego powrotu na plac budowy. Inwestor raz jeszcze przypomniał Wykonawcy, że wraz z bezskutecznym upływem każdego z terminów na wykonanie robót objętych poszczególnymi KM będzie obciążał OlympicBud kolejnymi karami umownymi.
44. Wezwanie nie przyniosło rezultatu.

F. Artykuł prasowy

45. W dniu 19 marca 2010 roku w poczytnym dzienniku „Puls Katowic”, na stronie 3, ukazał się artykuł pt. *”Czy jest w tym szaleństwie metoda?”*. Znalazła się w nim wypowiedź wiceprezesa spółki Voel & Pietras, który stwierdził między innymi:

„(...) mamy już dość nieterminowej realizacji obowiązków przez OlympicBud i ciągłego wykręcania się od odpowiedzialności, w dodatku jeszcze przrzucania jej na nas. Takie metody stosują ludzie niekompetentni, którzy bardziej niż rzetelnym wykonywaniem swoich zobowiązań są zainteresowani szemranymi kombinacjami. Najpierw czarują, mydlą oczy, a potem już tylko szantażują i wyłudniają. To zwyczajne oszustwo! Nie wiem, co za przestępcy pociągają tam za sznurki, ale trzeba z nimi zrobić porządek (...).”

46. Artykuł pt. *„Czy jest w tym szaleństwie metoda?”* został opublikowany także na stronie internetowej dziennika „Puls Katowic”, w rubryce „Aktualności”.

G. Nowy wykonawca

47. W dniu 5 kwietnia 2010 roku, nie widząc szans na wznowienie prac przez OlympicBud, Inwestor zawarł umowę o roboty budowlane z QTI Building sp. z o.o. z siedzibą w Białymstoku („**QTI Building**”). Przedmiotem tej umowy było wykonanie robót objętych III KM – V KM oraz oddanie wybudowanego Stadionu w terminie do 10 października 2011 roku.
48. QTI Building zgodziła się dokończyć budowę, wskazując jednak, że w celu osiągnięcia pierwotnie zakładanego terminu oddania Stadionu będzie musiała znacznie przyspieszyć wykonywanie robót, w tym zatrudnić dodatkowe osoby, nawiązać współpracę z dodatkowymi podwykonawcami oraz zaangażować dodatkowy sprzęt na placu budowy, co pociąga za sobą dodatkowe, bardzo wysokie koszty. Z tej też przyczyny Inwestor zgodził się zapłacić QTI Building wynagrodzenie za prace objęte III KM – V KM o 50 000 000,00 zł (słownie: *pięćdziesiąt milionów złotych*) wyższe niż wynagrodzenie pierwotnie przewidziane dla OlympicBud za wykonanie przedmiotowych robót, tj. kwotę 670 000 000,00 zł (słownie: *sześćset siedemdziesiąt milionów złotych*). Jednocześnie QTI Building zobowiązała się wykonać roboty objęte zakresem III KM nie później niż w terminie wykonania robót objętych IV KM. Pozostałe postanowienia Umowy zostały przyjęte w umowie Inwestora z QTI Building bez zmian.
49. QTI Building wykonywała roboty objęte III KM zgodnie z założeniami Projektu. W trakcie jednak prowadzonych prac zawaliła się główna konstrukcja budowlana łącząca poszczególne fragmenty robót realizowanych w ramach III KM – na takie zagrożenie wskazywał między innymi Wykonawca opisując wady Projektu. Pięciu pracowników QTI Building trafiło do szpitala z ciężkimi obrażeniami ciała. W dzienniku „Puls Katowic” ukazał się artykuł pt. *„Nic nie dzieje się bez przyczyny”*, którego autor przypomniał czytelnikom okoliczności oraz przyczyny zejścia OlympicBud z placu budowy Stadionu.

50. Inwestor nakazał wstrzymanie wszystkich prac na placu budowy do czasu poprawienia Projektu przez MORE Architekci. Prace nad Projektem trwały prawie 2 miesiące. QTI Building wznowiła roboty po otrzymaniu od Inwestora poprawionego Projektu, ukończyła je jednak z trzymiesięcznym opóźnieniem względem pierwotnie zakładanego terminu. Inwestor odebrał Stadion w dniu 10 stycznia 2012 roku.

II. POSTĘPOWANIE ARBITRAŻOWE

A. Pozew

51. W dniu 13 kwietnia 2012 roku Inwestor wystąpił z pozwem przeciwko Wykonawcy do Sądu Arbitrażowego przy Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych Lewiatan („**Pozew**”), wnosząc o:

- ustalenie, że oświadczenie Wykonawcy z 4 marca 2010 roku o odstąpieniu od Umowy jest bezskuteczne;
- zasądzenie od Wykonawcy na rzecz Inwestora kwoty 972 750 000,00 zł (słownie: *dziewięćset siedemdziesiąt dwa miliony siedemset pięćdziesiąt tysięcy złotych*), stanowiącej sumę kar umownych należnych Inwestorowi od Wykonawcy z tytułu niewykonania w terminie robót objętych III KM – V KM, a w tym:
 - kwoty 531 000 000,00 zł (słownie: *pięćset trzydzieści jeden milionów złotych*) z tytułu kary umownej należnej Inwestorowi od Wykonawcy za niewykonanie w terminie robót objętych III KM, liczonej od 2 lutego 2010 roku do 10 stycznia 2012 roku,
 - kwoty 303 750 000,00 zł (słownie: *trzysta trzy miliony siedemset pięćdziesiąt tysięcy złotych*) z tytułu kary umownej należnej Inwestorowi od Wykonawcy za niewykonanie w terminie robót objętych IV KM, liczonej od 2 grudnia 2010 roku do 10 stycznia 2012 roku, oraz

- kwoty 138 000 000,00 zł (słownie: *sto trzydzieści osiem milionów złotych*) z tytułu kary umownej należnej Inwestorowi od Wykonawcy za niewykonanie w terminie robót objętych V KM, liczonej od 11 października 2011 roku do 10 stycznia 2012 roku,

wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od powyższej kwoty od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty;

- zasądzenia od Wykonawcy na rzecz Inwestora kwoty 50 000 000,00 zł (słownie: *pięćdziesiąt milionów złotych*) tytułem odszkodowania za niewykonanie Umowy wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od powyższej kwoty od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty;
- zasądzenia od Wykonawcy na rzecz Inwestora zwrotu kosztów postępowania arbitrażowego, w tym kosztów zastępstwa prawnego, zgodnie ze spisem kosztów, który zostanie przedstawiony na zakończenie postępowania arbitrażowego.

52. W uzasadnieniu Pozwu Inwestor wskazuje, że w § 31 Umowy znajduje się zapis na sąd polubowny o następującej treści:

„1. W przypadku zaistnienia jakiegokolwiek sporu wynikającego z lub pozostającego w związku z Umową, w tym dotyczącego istnienia, ważności lub wypowiedzenia Umowy, strony podejmą starania w celu polubownego oraz wiążącego rozwiązania takiego sporu, przedstawiając go pod rozstrzygnięcie jednoosobowej Komisji Rozjemczej. Członka jednoosobowej Komisji Rozjemczej powoła Prezes Stowarzyszenia Inżynierów Doradców i Rzeczoznawców z listy Ekspertów i Rozjemców Stowarzyszenia Inżynierów Doradców i Rzeczoznawców.

2. *Spory nierozstrzygnięte w sposób opisany w ust. 1 powyżej zostaną poddane pod rozstrzygnięcie Sądu Arbitrażowego przy Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych Lewiatan w Warszawie zgodnie z regulaminem tego sądu obowiązującym w dniu wniesienia pozwu.”*
53. Inwestor przed złożeniem Pozwu nie zainicjował procedury przed jednoosobową Komisją Rozjemczą.
54. Inwestor powołał w Pozwie na arbitra mec. Karola Mieszkowskiego. Jest wiedzą powszechną, że mec. Karol Mieszkowski w latach 2004–2011 był partnerem zarządzającym kancelarii prawnej Żwirek i Chmura sp.k. Arbiter zakończył swoją współpracę z kancelarią prawną Żwirek i Chmura sp.k. 31 grudnia 2011 roku.

B. Odpowiedź na Pozew

55. Pozew został doręczony Wykonawcy w dniu 26 kwietnia 2012 roku. W dniu 11 maja 2012 roku Wykonawca wniósł do Sądu Arbitrażowego przy Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych Lewiatan odpowiedź na pozew wraz z pozwem wzajemnym przeciwko Inwestorowi („**Odpowiedź na Pozew**”).
56. Wykonawca w Odpowiedzi na Pozew w pierwszej kolejności kwestionuje jurysdykcję Sądu Arbitrażowego przy Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych Lewiatan, wskazując na treść § 35 Umowy:

„1. *W sprawach nieuregulowanych Umową zastosowanie znajdują przepisy Kodeksu cywilnego.*

2. *Do rozstrzygania wszelkich sporów wynikających z lub powstających w związku z Umową właściwy będzie sąd powszechny właściwy dla siedziby Inwestora”.*

57. Z ostrożności procesowej Wykonawca wskazuje nadto, że nawet gdyby uznać, że strony wiąże treść § 31 Umowy, nie zaś treść § 35 Umowy, Inwestor nie spełnił przewidzianego w § 31 Umowy warunku zgłoszenia roszczeń jednoosobowej Komisji Rozjemczej. Na tej podstawie Wykonawca formułuje stosowne wnioski w *petitum* Odpowiedzi na Pozew.
58. Alternatywnie, na wypadek gdyby żaden z powyższych argumentów nie został uznany za uzasadniony, Wykonawca wnosi o oddalenie Pozwu w całości. Wykonawca wskazuje, że oświadczenie o odstąpieniu złożone przez Wykonawcę 4 marca 2010 roku jest w pełni skuteczne.
59. Jednocześnie w ramach powództwa wzajemnego Wykonawca wnosi o:
- zasądzenie od Inwestora na rzecz Wykonawcy kwoty 75 000 000,00 zł (słownie: *siedemdziesiąt pięć milionów złotych*) tytułem kary umownej należnej Wykonawcy od Inwestora na podstawie § 21 Umowy wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od powyższej kwoty od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty;
 - zobowiązanie Inwestora do opublikowania na własny koszt w dzienniku „Puls Katowic”, bez żadnych zmian, nie dalej niż na 3 stronie „Pulsu Katowic”, czcionką nie mniejszą niż artykuł „*Czy jest w tym szaleństwie metoda?*”, pod widocznym tytułem, opublikowanym czcionką nie mniejszą niż artykuł „*Czy jest w tym szaleństwie metoda?*”, przeprosin o następującej treści:

„VOEL & PIETRAS PRZEPRASZA OLIMPICBUD

Zarząd spółki Voel & Pietras sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie niniejszym przeprasza spółkę OlympicBud sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu za naruszenie jej dobrego imienia, poprzez podanie w artykule „Czy jest w tym szaleństwie metoda?”, opublikowanym w „Pulsie Katowic” z 19 marca 2010 roku, nieprawdziwych

informacji na temat działalności OlympicBud sp. z o.o., w tym dotyczących rzekomego braku kompetencji oraz rzetelności w wykonywaniu przez nią zobowiązań umownych.

Zarząd Voel & Pietras sp. z o.o.”

- zobowiązanie Inwestora do opublikowania na własny koszt na stronie internetowej dziennika „Puls Katowic”, bez żadnych zmian, w rubryce „Aktualności”, czcionką nie mniejszą niż artykuł „Czy jest w tym szaleństwie metoda?”, pod widocznym tytułem, opublikowanym czcionką nie mniejszą niż artykuł „Czy jest w tym szaleństwie metoda?”, przeprosin o następującej treści:

„VOEL & PIETRAS PRZEPRASZA OLIMPICBUD

Zarząd spółki Voel & Pietras sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie niniejszym przeprasza spółkę OlympicBud sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu za naruszenie jej dobrego imienia, poprzez podanie w artykule „Czy jest w tym szaleństwie metoda?”, opublikowanym na stronie internetowej „Pulsu Katowic” w dniu 19 marca 2010 roku, nieprawdziwych informacji na temat działalności OlympicBud sp. z o.o., w tym dotyczących rzekomego braku kompetencji oraz rzetelności w wykonywaniu przez nią zobowiązań umownych.

Zarząd Voel & Pietras sp. z o.o.”

- zasądzenie od Inwestora na rzecz Wykonawcy kwoty 2 000 000,00 zł (słownie: *dwa miliony złotych*) na cel społeczny, a mianowicie na rzecz Fundacji Pustak z siedzibą w Krakowie (ul. Mazowiecka 16, 30-036 Kraków) z przeznaczeniem na realizację jej celów statutowych;

- zasądzenia od Inwestora na rzecz Wykonawcy zwrotu kosztów postępowania arbitrażowego, w tym kosztów zastępstwa prawnego, zgodnie ze spisem kosztów, który zostanie przedstawiony na zakończenie postępowania arbitrażowego.
60. Wykonawca przed złożeniem Odpowiedzi na Pozew nie zainicjował procedury przed jednoosobową Komisją Rozjemczą.
61. Odpowiedź na Pozew została podpisana przez pełnomocnika Wykonawcy, mec. Mariusza Rokitka z kancelarii prawnej Żwirek i Chmura sp.k. Załączone do Odpowiedzi na Pozew pełnomocnictwo dla mec. Mariusza Rokitka jest datowane 8 maja 2012 roku. Ze strony internetowej kancelarii prawnej Żwirek i Chmura sp.k. wynika, że mec. Mariusz Rokitka nawiązał współpracę z kancelarią w marcu 2012 roku.

C. Postępowanie

62. Odpowiedź na Pozew została doręczona Inwestorowi w dniu 18 maja 2012 roku. W dniu 23 maja 2012 roku Inwestor wniósł krótkie pismo zatytułowane „Odpowiedź na Pozew Wzajemny”. W piśmie tym Inwestor podtrzymał dotychczasową argumentację i równocześnie wniósł o oddalenie powództwa wzajemnego Wykonawcy w całości z uwagi na bezskuteczność oświadczenia o odstąpieniu z 4 marca 2010 roku. Jednocześnie Inwestor zakwestionował jurysdykcję Sądu Arbitrażowego przy Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych Lewiatan w odniesieniu do roszczeń związanych z ochroną dóbr osobistych.
63. W dniu 28 maja 2012 roku Zespół Orzekający, po uprzednich konsultacjach ze stronami, wydał Postanowienie Proceduralne, w którym pierwszy termin rozprawy arbitrażowej wyznaczył na 31 maja 2012 roku.

Wszelkie pytania lub wątpliwości dotyczące powyższego stanu faktycznego uprzejmie prosimy kierować pod adresem e-mail: sadarbitrazowy@pkpplewiatan.pl.